

22 juni 2021

Svenskt Näringslivs övergripande kommentarer kring taxonomin och den delegerade akten för Klimat

Hållbar tillväxt är avgörande för att klara den gröna omställningen

Mer måste göras för att nå målsättningen i Parisavtalet och EU:s Green Deal och ställa om till ett klimatneutralt samhälle. Det råder en bred enighet kring att omfattande investeringar, från såväl det offentliga som det privata, är avgörande för att lyckas med den gröna omställningen.

Svenskt Näringsliv är positiva till att initiativ tas för att understödja investeringar som bidrar till en hållbar utveckling och stärker förutsättningarna för de svenska företag som redan idag tar ett stort hållbarhetsansvar. Det är även viktigt att finansbranschen tar sin del av ansvaret för att vi ska klara den gröna omställningen. Men det är av största vikt att vetenskap, inte politik, definierar vad som behövs för ett hållbart samhälle.

Framväxten av taxonomin - En sluten process som hotar regelverkets legitimitet

Att det finns förtroende för att taxonomins regelverk är väl utarbetat och verkligen främjar global klimatnytta är avgörande för att det ska uppfattas som legitimt, såväl hos företag som hos investerare. Taxonomiförordningen antogs 1 juli 2020 men de avgörande delarna, besluten om de tekniska granskningskriterierna som avgör vad som klassas som hållbart eller inte, tas i delegerade akter.

Även om förfarandet kring delegerade akter öppnar för ökad flexibilitet och kunskap genom expertgrupper, riskerar det att resultera i mer slutna processer där medlemsländerna liksom Europaparlamentet har begränsade möjligheter att påverka regelverkets utformning.

Vikten av att taxonomins tekniska granskningskriterier tas fram i bred förankring och samverkan med berörda aktörer kan inte nog understrykas. EU-kommissionen får i den delegerade akten inte heller gå utanför de ramar som satts upp i den ursprungliga förordningen av Rådet och Europaparlamentet.

Vikten av att inkludera näringslivet

Senare under 2021 förväntas Kommissionen lägga fram sitt förslag till tekniska granskningskriterier för miljömål 3-6 i taxonomin och det finns även en diskussion om att utveckla en social taxonomi. Det är centralt att detta arbete sker med hög transparens och att näringslivet involveras i ett tidigt stadie i det arbete som nu görs, exempelvis via plattformen för hållbar finansiering. Risker är annars att legitimiteten och den verkliga hållbarhetsnyttan av regelverket kan komma att skadas.

Ökad administrativ börda

Att samla in, bearbeta och kvalitetsgranska dataunderlag för rapportering i enlighet med taxonomin kräver omfattande resurser och systemstöd för rapporteringspliktiga företag. Många mindre företag som inte är direkt rapporteringspliktiga enligt taxonomiförordningen påverkas indirekt i egenskap av leverantörer och underleverantörer till rapporteringspliktiga

företag. Det är viktigt att nyttan av informationen och effekterna av rapporteringen överstiger kostnaderna.

Rapporteringskraven bör därför koncentreras till den information som verkligen används av investerare och andra aktörer på finansmarknaden. Begrepp och definitioner bör i så stor utsträckning som möjligt sammanfalla med de som används i befintliga finansiella rapporteringsramverk. Upplysningar som inte direkt följer av taxonomiförordningen bör undvikas.

Taxonomin bör ej kopplas samman med andra regelverk

Det är tänkbart att taxonomin kan komma att användas inom ramen för annan EU-reglering, exempelvis olika regelverk som påverkar bankers företagsutlåning. Sannolikt kan fler framtida regelverk även komma att bygga på taxonomin. Med hänsyn till taxonomins potentiella inflytande är det därmed centralt att bedömningskriterierna blir rättvisande och gynnar klimatnytta. Men taxonomin är än så länge ofullständig och obeprövad.

Svenskt Näringsliv motsätter sig att integrera de tekniska granskningskriterierna i andra aktuella eller kommande regelverk. Taxonomin bör exempelvis ej sätta gränserna för användning av medlen till den gröna omställningen inom ramen för EU:s återhämtningsfond såsom nu förslagits. En sådan utvidgning skulle innebära att taxonomin får ett oproportionerligt stort inflytande över vad som anses hållbart eller inte.

Svenskt Näringslivs synpunkter på förslaget – DA Klimat

- Svenskt Näringsliv är i grunden positiva till att skapa en **ökad enhetlighet och gemensamt språk för finansbranschen** kring vilka investeringar som behövs för att klara omställningen till ett hållbart samhälle.
- Vi konstaterar att förslaget på utformningen av hållbarhetskriterier för de klimatrelaterade delarna i **taxonomin överlag justerats i en positiv riktning** i jämförelse med det förslag som presenterades i november 2020.
- Trots detta återstår en **rad utmaningar och problem kopplat till det aktuella förslaget**, såväl av övergripande natur som mer specifikt kopplat till tekniska kriterier. Förslaget karakteriseras fortsatt av en brist på teknikneutralitet och en avsaknad av systemperspektiv. Regelverkets hela trovärdighet bygger på att det verkligen främjar klimatnytta och hållbara lösningar. Vår bedömning är att förslaget **inte understödjer den svenska strategin för fossilfrihet** i tillräckligt hög utsträckning.
- Utvecklingen av **nya tekniska lösningar, innovation och ökad digitalisering** är en förutsättning för att vi ska klara klimatomställningen. Vi ser fortsatt en uppenbar risk att finansieringen av denna typ av nödvändiga investeringar inte täcks in av taxonomin i tillräcklig utsträckning.
- Hållbarhetskriterierna i **förslaget går i flera fall längre än befintlig lagstiftning**, exempelvis när det gäller förnybartdirektivet och ramvattendirektivet. Det här skapar en icke önskvärd dubbelreglering och kan **leda till ökade investeringskostnader** för exempelvis elproduktion, något som i slutändan till stor

del kommer behöva **finansieras av svenska företag** och påverka vår konkurrenskraft.

- I ljuset av att det nu finns en allt större konsensus kring att vi kan komma att fördubbla vår elanvändning fram till 2045 ligger **Svenskt Näringslivs största oro fortsatt kring vilka effekter taxonomin kan komma att få för vår energiförsörjning och omställningen till ett fossilfritt samhälle.**
- Det är även uppenbart att betydelsen av **taxonomiregelverkets utformning kontinuerligt ökar**. Ett tydligt exempel på detta är att det nu står klart att taxonomin kommer knytas till exempelvis EU:s återhämtningsfond.
- **Införande av rapporteringskravet rörande klimatdelarna är fortsatt satt till den 1 jan 2022.** Det är inte rimligt med tanke hur processen dragit ut på tiden. Företagen måste ges bättre framförhållning än så här för att kunna samla in och hantera den data det handlar om. Införandet av rapporteringskravet bör skjutas fram till minst 1 januari 2023.
- **Planerbar och fossilfri elproduktion** kommer spela en avgörande roll i vårt energisystem för att Sverige ska klara av klimatomställningen och samtidigt värna vår konkurrenskraft. Enligt en nyligen presenterad rapport från JRC (Joint Research Centre) **kan kärnkraft inkluderas i taxonomin**. Analysen visar inte på några forskningsbaserade bevis för att kärnkraftsenergi gör mer skada för mänsklig hälsa eller miljön än de fossilfria produktionslag som redan är inkluderade.
- Att kärnkraft, som enligt Kommissionen, IPCC och IEA utgör en avgörande del av lösningen för att vi ska klara klimatomställningen, ej inkluderas i den här akten utan går i ett eget separat spår är olyckligt. **Kärnkraften hade behövts inkluderas redan i denna delegerade akt** för att påvisa ett fullt ut teknikneutralt angreppssätt som även tar hänsyn till systemperspektivet av en hållbar energiförsörjning.
- Kommissionen kommer även lägga fram en **kompletterande delegerad akt** innehållande tekniska granskningskriterier för ett antal ytterligareområden såsom jordbruk, naturgas, kärnkraft och vissa tillverkningssektorer. Denna hantering, med en utbrytning av vissa aktiviteter, är olycklig och bidrar ytterligare till att underminera betydelsen av teknikneutralitet och systemperspektiv. Svenskt Näringsliv vill även understryka betydelsen av att **enbart fossilfri energi** ska klassificeras som hållbar inom taxonomin.
- Med anledning av den möjliga inverkan på såväl företag som finansiärer är det viktigt att besluten fattas utifrån ett helhets- och systemperspektiv. För att möjliggöra detta **bör den delegerade akten för klimat inte träda i kraft innan den kompletterade delegerade akten för jordbruk, kärnkraft och naturgas presenterats.**

Vattenkraft

- Det har rört sig i positiv riktning för den storskaliga vattenkraften men den hanteras fortsatt inte teknikneutralt. Men det finns fortsatt en uppenbar risk att en stor andel av svensk vattenkraft kan komma att klassificeras som en icke hållbar investering enligt taxonomin.
- Sol, vind och vatten utgör samtliga exempel på förnybara kraftslag. Det är dock fortsatt så att kraven för att vattenkraften ska klassas som hållbar, exempelvis kopplat till livscykelutsläpp, är strängare än de som gäller för sol- och vindkraft. Förslaget är därmed inte teknikneutralt.

- Numera inkluderas hänvisningar till befintlig EU-lagstiftning såsom ramvattendirektivet och art och habitatdirektivet när det gäller skrivningar kring DNSH (Do no significant harm) och de olika miljömålen - det är positivt och gjordes inte i det tidigare förslaget. Det finns dock fortsatt exempel där kriterierna går längre än befintlig lagstiftning vilket inte är önskvärt.
- Fortsatt lyser systemperspektivet på vår elförsörjning med sin frånvaro. Vattenkraftens balanserade förmåga i form av reglerkraft utgör en viktig möjliggörare för utbyggnaden av den intermittenta förnybara energin i form av vind- och solkraft i norra Europa. Det är högst olyckligt att denna viktiga funktion inte belyses.

Bioenergi och biobränslen kopplat till transportsektorns omställning

- Överlag en positiv utveckling rörande vissa skrivningar och hanteringen av bioenergi. Elektricitet genererad från biomassa klassas inte längre enbart som en övergångslösning utan klassificeras numera som "långsiktigt grön" vilket vi välkomnar.
- Det är fortsatt problematiskt att kriterierna för aktiviteter relaterade till bioenergi fortsatt går längre än vad som beslutats om i förnybarhetsdirektivet i vissa fall, exempelvis när de gäller koldioxidreduktionskrav och vilka som omfattas av hållbarhetskriterier.
- Ur ett transportsektorperspektiv innebär hänvisningen till "zero tailpipe emissions" för mätning av utsläpp från fordon fortsatt ett problem då det diskvalificerar biobränslen. Detta kommer missgynna den svenska strategin för transportsektorns klimatomställning som till stor del bygger på att fossila drivmedel ersätts med en ökad användning av biodrivmedel. Förslaget kan därmed hota investeringar och reinvesteringar i bioenergi, investeringar som behövs för att klara transportsektorns omställning i Sverige.

Skogsnäringen

- Skogsindustrin och skogsråvaran behövs för att vi ska klara den gröna omställningen
- Betydande och relevanta förbättringar sedan det förra förslaget. Skogsbruket är inkluderat i taxonomin som en hållbar aktivitet och förslaget tar numera hänsyn till att skogsbruket är en nationell kompetens.
- En betydelsefull förändring rör att definitionen "improved forest management" ersätts med "existing forest management" vilket varit viktigt för att dagens svenska skogsbruket ska klassas som en hållbar aktivitet.
- De tekniska kriterierna hänvisar till de nationella reglerna mer än tidigare vilket är positivt.

- Det finns dock detaljer där ytterligare analys behöver göras innan bedömningen är fullständig och fortsatt en del oklarheter och oro kring hur vissa delar och detaljer ska tolkas och vilka effekter det kan få.
- Kommissionen hänvisar även till den skogsstrategi de avser presentera i slutet av 2021 i det reviderade förslaget. Det kan komma att leda till justeringar av hållbarhetskriterierna och därmed förändra förutsättningarna för det svenska skogsbruket och dess förmåga att bidra till samhällets klimatomställning.